

**ДВНЗ “ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ”**

Кафедра функціональної діагностики і клінічної патофізіології

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

проф. А.Г. Шульгай

“ 29 ” червня 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

**дисципліна «КЛІНІЧНА ПАТОФІЗІОЛОГІЯ»
напрям підготовки 1201 МЕДИЦИНА
спеціальність 7.12010001 «ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА»
факультет медичний
навчальний рік 2016-2017**

Розробники: к.м.н., доц.кафедри функціональної діагностики
та клінічної патофізіології С.В. Дзига

Схвалено на засіданні кафедри функціональної діагностики
та клінічної патофізіології
„ 22 ” червня 2016 року, протокол № 11

Завідувач кафедри, д.м.н.

доц. М. І. Марущак

© _____, 2016 рік

© _____, 2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,0	Галузь знань <u>1201 Медицина</u> (шифр і назва) Спеціальність: <u>7.12010001</u> <u>“Лікувальна справа”</u>	Курс за вибором
		Рік підготовки
Загальна кількість годин – 30	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>спеціаліст</u>	6-й
		Семестр
		11-й, 12-й
		Лекції
		-
		Практичні
		30 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		-
		Індивідуальні завдання:
		-
		Вид контролю:
		Залік (зарах)

2. Пояснювальна записка і структура дисципліни

Елективний курс клінічної патофізіології створено з метою формування у студентів вміння ефективно вирішувати їхні професійні (лікарські) завдання на основі патофізіологічного аналізу реальних даних про пацієнтів. У процесі вирішення завдань виявляються найбільш ймовірні причини захворювань, їх фактори ризику та ключові ланки патогенезу. З урахуванням цього формуються і обґрунтовуються алгоритми, стратегія, програми діагностичного пошуку, лікування та профілактики захворювань людини.

Необхідність викладання студентам старших курсів клінічної патофізіології в рамках спеціального або елективного курсів зумовлена також тим, що в даний час значна маса нових фактів патофізіології отримується шляхом використання новітніх методів дослідження. Звідси є неминучим відставання теоретичного змісту клінічної практики від сучасних уявлень про патогенез та патогенетичну терапію.

Вивчення даної дисципліни базується в першу чергу на теоретичному курсі патологічної фізіології, а також курсах клінічних дисциплін. Впродовж п'яти практичних занять студенти дають патофізіологічне обґрунтування основним клініко-лабораторним синдромам, що виникають при недостатності функцій різних органів та систем, диференційованому призначенню методів функціональної діагностики та етіотропного, патогенетичного і симптоматичного лікування.

Вивчення навчальної дисципліни “ Клінічна патофізіологія ” здійснюється студентами на 6 курсі, в I або II семестрі.

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу клінічної патофізіології є застосування знань, отриманих студентами при вивченні базової патологічної фізіології, у практичній роботі в умовах стаціонару. Розуміння основних закономірностей виникнення та перебігу патологічних процесів, що відбуваються в організмі, характеру компенсаторних механізмів, що забезпечують збереження функції ураженого органу є необхідним для обґрунтування та вибору диференційованих підходів у лікуванні пацієнта.

Завдання:

1. Поглиблювати та систематизувати знання студентів в області клінічно значимих розділів загальної патофізіології та найактуальніших тем патофізіології органів та систем.
2. Ознайомлювати студентів з найсучаснішими і передовими досягненнями патофізіологічної науки.
3. Виявляти зв'язок патогенезу захворювання з його клінічними та інструментальними проявами.
4. Проводити клініко-патофізіологічний аналіз синдромів, правильно інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних методів дослідження на основі розуміння того, що відбувається в хворому організмі.
5. Обґрунтувати принципи терапії відповідно до сучасних уявлень про причини та механізми розвитку захворювання.
6. Формувати гуманне і деонтологічно правильне ставлення до хворих.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- А) практичні заняття;
- Б) консультації.

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Клінічна патофізіологія системи крові.

1. Патофізіологічний аналіз найбільш поширених порушень системи гемостазу: етіологія, патогенез та прояви геморагічного синдрому та синдрому гіперкоагуляції.
2. ДВЗ-синдром як поєднання протилежних порушень в системі гемостазу: причини, патогенез стадій, патогенетичне лікування.
3. Анемії: патогенетична класифікація, картина крові. Патофізіологічний аналіз синдромів, що виникають при різних видах анемії. Принципи етіотропної та патогенетичної фармакотерапії.
4. Лейкози: етіологія, патогенез, класифікація, патофізіологічна характеристика клініко-лабораторних синдромів. Картина крові при різних видах лейкозів. Принципи патогенетичного лікування.

Тема 2. Клінічна патофізіологія ендокринної системи.

1. Загальні причини ендокринних порушень. Механізм розладів регуляції за участю гормонів гіпофіза.
2. Етіологія та патогенез гіпо- і гіпертиреозу. Зв'язок симптомів гіпо- та гіпертиреозу з ланками патогенезу цих порушень. Принципи патогенетичної фармакотерапії.
3. Патогенез порушень, що виникають при зміні секреції гормонів кори надниркових залоз, симптоми їх гіпер- та гіпофункції. Принципи патогенетичної фармакотерапії.
4. Цукровий діабет: види, етіологія, патогенез. Патогенез гіперглікемії та інших основних симптомів у хворих на цукровий діабет. Патогенез діабетичної мікро- та макроангіопатії, нейропатії, діабетичних ком. Принципи патогенетичного лікування.

Тема 3. Клінічна патофізіологія дихальної системи.

1. Основні методи діагностики захворювань дихальної системи (спірографія, пневмотахометрія).
2. Поняття «дихальна недостатність», її види, причини. Показники при обструктивному та рестриктивному порушенні альвеолярної вентиляції.
3. Бронхіальна астма: етіологія та патогенез. Патогенез артеріальної гіпоксемії та порушення кислотно-лужної рівноваги при асмастичному статусі. Патогенетичні принципи інтенсивної терапії хворих з асмастичним статусом.
4. Пневмонія: сучасні уявлення про етіологію та патогенез. Принципи етіотропної та патогенетичної терапії.

Тема 4. Клінічна патофізіологія нирок.

1. Характеристика поняття «ниркова недостатність». Класифікація.
2. Хронічна ниркова недостатність: етіологічні фактори, ланки патогенезу. Уремія. Патогенез клініко-лабораторних синдромів при уремії. Патогенетичне обґрунтування фармакотерапії.
3. Гломерулонефрит: етіологія, патогенез, роль імунних механізмів у розвитку основних клініко-лабораторних синдромів. Принципи етіотропного та патогенетичного лікування.
4. Пієлонефрит: етіологія, патогенез, механізми розвитку основних синдромів. Принципи етіотропного та патогенетичного лікування.
5. Нефротичний синдром.

Тема 5. Клінічна патофізіологія системи травлення.

1. Патофізіологія печінки. Етіологія і патогенез симптомів і синдромів при печінковій недостатності: печінкової енцефалопатії, портальної гіпертензії. Гепатолієнальний синдром.
2. Види, причини, і механізми розвитку жовтяниць.
3. Патофізіологія травлення. Патофізіологічний аналіз симптомів, що виникають при порушенні шлункової секреції, гастритах, виразковій хворобі шлунка і дванадцятипалої кишки.
4. Гострий та хронічний панкреатит: патогенез основних синдромів, Патогенетичне обґрунтування фармакотерапії.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС
Клінічна патофізіологія системи крові.	-	6,0	-	-
Клінічна патофізіологія ендокринної системи.	-	6,0	-	-
Клінічна патофізіологія дихальної системи.	-	6,0	-	-
Клінічна патофізіологія нирок.	-	6,0	-	-
Клінічна патофізіологія системи травлення.	-	6,0	-	-
Всього годин	-	30	-	-

7. Тематичний план лекцій - не передбачено

8. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Тема практичного заняття	К-сть годин
1	Тема 1. Клінічна патофізіологія системи крові.	6
2	Тема 2. Клінічна патофізіологія ендокринної системи.	6
3	Тема 3. Клінічна патофізіологія дихальної системи.	6
4	Тема 4. Клінічна патофізіологія нирок.	6
5	Тема 5. Клінічна патофізіологія системи травлення.	6
Всього		30

9. Тематичний план самостійної роботи - не передбачено

10. Теми семінарських робіт – не передбачено

11. Теми лабораторних занять – не передбачено

12. Індивідуальні заняття – не передбачено

13. Перелік практичних навичок, внесених у матрикули - не передбачено

14. Перелік завдань для індивідуальної роботи студента (ІРС)

1. Участь у роботі студентського наукового гуртка та виступи на наукових форумах.
2. Виконання та захист наукової роботи на засіданні наукового гуртка.
3. Виготовлення електронних таблиць з відповідних тем дисципліни.
4. Підбір відео та аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни.

15. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

При оцінюванні студентів приділяється перевага стандартизованим **методам контролю**:

- тестування (усне, письмове, комп'ютерне);
- структуровані письмові роботи;
- усне опитування;
- усна співбесіда.

Форми контролю:

Попередній (вхідний) контроль слугує засобом виявлення наявного рівня знань студентів для використання їх викладачем на практичному занятті як орієнтування у складності матеріалу. Проводиться з метою оцінки міцності знань та з метою визначення ступеня сприйняття нового навчального матеріалу.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості студента до заняття.

Підсумковий контроль здійснює контролюючу функцію, проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах. Проводиться у формі заліку з метою встановлення дійсного змісту знань студентів за обсягом, якістю та глибиною, а також вміннями застосувати їх у практичній діяльності.

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ ВКЛЮЧАЄ:

- письмовий контроль знань, що включає розв'язування клінічних ситуаційних задач, вирішення тестових завдань та відповіді на конструктивні запитання.
- оцінювання виконання практичної частини заняття, яка проводиться шляхом перевірки рівня засвоєння практичних вмінь і навичок у формі самостійного опитування пацієнта, збору анамнестичних даних, володіння методами фізикального обстеження, вміння робити висновки за даними фізикальних, лабораторних та інструментальних методів обстеження, уміння групувати симптоми в синдроми, пояснити патогенез їх виникнення та призначити адекватне лікування, складання комплексних діагностичних алгоритмів;
- оцінювання знань теоретичного матеріалу шляхом індивідуального усного опитування з відповідних тем на основі рекомендованої літератури.

Оцінювання успішності по завершенню вивчення дисципліни

По завершенню вивчення дисципліни у відомості вказується зараховано/ не зараховано та кількість балів, що відповідають переведенню з 12-ти бальної шкали середнього балу поточної успішності.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни становить 200 балів, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 200 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ УСПІШНОСТІ

Оцінювання поточної успішності проводиться шляхом підрахунку середнього балу поточної успішності по завершенню вивчення дисципліни.

Переведення оцінок за поточну успішність з 12-ти бальної шкали у 200-ти бальну шкалу здійснюється наступним чином:

12-ти бальна шкала	200-бальна шкала	12-ти бальна шкала	200-бальна шкала	12-ти бальна шкала	200-бальна шкала
4,0	116	6,7	144	9,4	172
4,1	117	6,8	145	9,5	173
4,2	118	6,9	146	9,6	174
4,3	119	7,0	147	9,7	175
4,4	120	7,1	148	9,8	176
4,5	121	7,2	149	9,9	177
4,6	122	7,3	151	10,0	179
4,7	123	7,4	151	10,1	180
4,8	124	7,5	152	10,2	181
4,9	125	7,6	153	10,3	182
5,0	126	7,7	154	10,4	183
5,1	127	7,8	155	10,5	184
5,2	128	7,9	156	10,6	185
5,3	129	8,0	158	10,7	186
5,4	130	8,1	159	10,8	187
5,5	131	8,2	160	10,9	188
5,6	132	8,3	161	11,0	189
5,7	133	8,4	162	11,1	190
5,8	134	8,5	163	11,2	191
5,9	135	8,6	164	11,3	192
6,0	137	8,7	165	11,4	193
6,1	138	8,8	166	11,5	194
6,2	139	8,9	167	11,6	195
6,3	140	9,0	168	11,7	196
6,4	141	9,1	169	11,8	197
6,5	142	9,2	170	11,9	198
6,6	143	9,3	171	12,0	200

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу, не виконав практичної роботи, не оформив протокол.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань, виявляє незнання змісту виконання практичної роботи.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, виконав практичну роботу, частково оформив протокол.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання, фрагментарно виконав практичну роботу.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, виконав практичне завдання не до кінця.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості

	приклади, визначення лабораторних понять недостатні, характеризує прості показники лабораторних досліджень, недооформив протокол заняття.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та медичних термінів, нечітко формулює висновки, орієнтується в методиці виконання практичної роботи, виконав її не в повному обсязі.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час заповнення протоколу.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення медичних понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення, самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть виявлених симптомів та синдромів, робити висновки за даними фізикальних, лабораторних та інструментальних методів обстеження, уміє групувати симптоми в синдроми, пояснити патогенез їх виникнення та призначити адекватне лікування; логічно будувати висновки, оформив протокол практичного заняття, допускаючи незначні помилки при застосуванні наукових термінів і понять.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу студента, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу; в повному об'ємі оформив протокол практичного заняття, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.
12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання з проявом вміння характеризувати різноманітні фізикальні дані, інструментальні та лабораторні методи діагностики; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст наукових термінів і понять, самостійно та правильно виконав практичну роботу, без помилок оформив протокол практичного заняття.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (ІРС)

Бали	Критерії оцінювання
1	Підбір двох відео матеріалів із розділів навчальної дисципліни. Підбір двох аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни.
2	Створення електронного варіанту таблиць з дисципліни “Клінічна патофізіологія”.
3	Робота на студентському науковому форумі у вигляді публікації тез з дисципліни “Клінічна патофізіологія”.
4	Робота на студентському науковому форумі у вигляді стендової доповіді з дисципліни “Клінічна патофізіологія”.
5	Робота на студентському науковому форумі у вигляді усної доповіді з дисципліни “Клінічна патофізіологія”.
6	Виконання та захист наукової роботи на засіданні наукового гуртка.

Схвалено на засіданні кафедри медичної біології
„22” червня 2016 року, протокол № 11

Завідувач кафедри, д.м.н.

Марущак М.І.

Зразки питань для проведення поточного контролю знань

1. Анемії. Визначення. Принципи класифікації. Патогенез основних клініко-лабораторних синдромів.
2. Причини і стадії розвитку гострої постгеморагічної анемії. Компенсаторно-приспосувальні реакції при гострій постгеморагічній анемії. Зміна картини крові в різні стадії.
3. Гемолітичні анемії. Види. Причини. Механізми розвитку. Картина периферичної крові і принципи патогенетичного лікування.
4. Залізодефіцитні анемії. Причини. Патогенез основних клініко-лабораторних синдромів. Картина периферичної крові і принципи патогенетичного лікування.
5. В₁₂-дефіцитні анемії. Причини. Патогенез основних клініко-лабораторних синдромів. Картина периферичної крові і принципи патогенетичного лікування.
6. Гіпо-і апластичні анемії. Види. Основні прояви, механізм їх розвитку. Картина периферичної крові.
7. Лейкози. Принципи класифікації. Етіологія. Патогенез основних клініко-лабораторних синдромів. Картина периферичної крові при гострих лейкозах і принципи патогенетичного лікування.
8. Хронічні лімфо- і мієлопроліферативні захворювання. Патогенез основних клініко-лабораторних синдромів. Картина периферичної крові при хронічному лімфолейкозі, хронічному мієлолейкозі і хвороби Вакеза.
9. Порушення судинно-тромбоцитарного гомеостазу. Причини. Патогенез основних проявів. Принципи діагностики. Приклади захворювань.
10. Порушення коагуляційного гомеостазу. Причини. Патогенез основних проявів. Принципи діагностики. Приклади захворювань.
11. ДВС-синдром. Причини. патогенез стадій, патогенетичне лікування
12. Етіологія, основні патогенетичні механізми ендокринних розладів. Роль порушень механізму зворотного зв'язку в ендокринній патології.
13. Гіпофункція передньої долі гіпофіза. Причини. Патогенез порушень, що виникають в організмі. Обґрунтування лікування.
14. Гіперфункція передньої долі гіпофіза. Причини, характер, механізми порушень, що виникають в організмі. Обґрунтування лікування.
15. Гіпофункція щитовидної залози. Основні форми. Причини. Патогенез порушень, що виникають в організмі. Обґрунтування лікування.
16. Гіперфункція щитовидної залози. Основні форми. Причини. Патогенез порушень, що виникають в організмі. Обґрунтування лікування.
17. Гостра надниркова недостатність. Причини. Патогенез порушень, що виникають в організмі. Обґрунтування лікування.
18. Хронічна надниркова недостатність. Причини. Патогенез порушень, що виникають в організмі. Обґрунтування лікування.
19. Патогенез порушень, що виникають при збільшенні секреції глюкокортикоїдів. Принципи патогенетичної фармакотерапії.
20. Патогенез порушень, що виникають при збільшенні секреції альдостерону. Принципи патогенетичної фармакотерапії.
21. Порушення інкреторної функції підшлункової залози. Цукровий діабет: види, етіологія, патогенез. Принципи патогенетичного лікування.
22. Патогенез гіперглікемії та інших основних симптомів у хворих на цукровий діабет. Патогенез діабетичної мікро- та макроангіопатії, нейропатії, діабетичних ком.
23. Етіологія і патогенез розладів дихальної системи. Визначення поняття «дихальна недостатність». Основні прояви, форми, показники дихальної недостатності.
24. Патологічні форми дихання. Причини і механізми розвитку стенотичного дихання, періодичного дихання, дихання Куессмауля, частого поверхневого дихання.
25. Обструктивна дихальна недостатність. Етіологія, патогенез. Зміни вентиляційних показників, Порушення газового складу крові і кислотно-основного балансу.

26. Рестриктивна дихальна недостатність. Етіологія, патогенез. Зміни вентиляційних показників, газового складу крові і кислотно-основного балансу.
27. Бронхіальна астма. Види. Причини. Механізми порушення бронхіальної прохідності. Зміни вентиляційних показників. Принципи терапії.
28. Етіологія і патогенез набряку легенів, респіраторного дистрес-синдрому.
29. Порушення секреторної і моторної функції шлунка. Основні форми, наслідки.
30. Порушення порожнинного травлення. Причини, механізми і наслідки порушення надходження жовчі і секрету підшлункової залози в кишечник.
31. Патогенез гострого та хронічного панкреатитів.
32. Порушення пристінкового (мембранного) травлення. Причини. Механізми. Наслідки.
33. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Сучасна концепція патогенезу виразкової хвороби. Принципи патогенетичної терапії.
34. Симптоматичні виразки шлунка. Причини. Механізм розвитку. Роль пошкодження захисних факторів слизової оболонки шлунка.
35. Печінкова недостатність. Основні види, причини. Характеристика метаболічних і функціональних розладів в організмі.
36. Печінкова кома. Етіологія, патогенез проявів
37. Надпечінкова (гемолітична) жовтяниця. Причини, механізми розвитку. Патогенез основних клініко-лабораторних синдромів. Порушення функцій організму.
38. Підпечінкова (механічна) жовтяниця. Причини, механізми розвитку. Патогенез основних клініко-лабораторних синдромів. Порушення функцій організму.
39. Печінкова (паренхіматозна) жовтяниця. Причини, механізми розвитку. Причини, механізми розвитку. Патогенез основних клініко-лабораторних синдромів. Порушення функцій організму.
40. Холемічний синдром: причини, патогенез проявів.
41. Портальна гіпертензія. Гепато-лієнальний синдром. Причини, патогенез, наслідки.
42. Порушення процесу клубочкової фільтрації. Причини, механізми, наслідки. Критерії оцінки фільтраційної здатності нирок.
43. Механізми появи патологічних компонентів у сечі (білка, еритроцитів, лейкоцитів, циліндрів, бактерій, глюкози, кетонових тіл), змін щільності сечі, зміни діурезу. Приклади захворювань.
44. Порушення канальцевих функцій. Причини, механізми розвитку. Ренальні і екстраренальні прояви при порушенні функції канальців. Оцінка концентраційної здатності нирок.
45. Патогенез набряків при захворюваннях нирок. Нефротичний синдром. Етіологія і патогенез. Принципи лікування.
46. Етіологія і патогенез гострого гломерулонефриту. Імунні механізми у розвитку гломерулонефриту. Патолофізіологічна характеристика основних клініко-лабораторних синдромів. Принципи лікування.
47. Гостра ниркова недостатність. Причини, патогенез. Стадії, патогенез основних проявів. Принципи перитонеального і екстракорпорального діалізу.
48. Хронічна ниркова недостатність. Причини, патогенетичні механізми, механізм розвитку основних порушень. Стадії.
49. Уремія. Уремичні токсини. Основні прояви уремії та механізми їх розвитку. Принципи патогенетичного лікування.

Засоби для проведення поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок.

Форми поточного контролю:

Теоретичні знання – тестові завдання, індивідуальне опитування, співбесіда.

Практичні навички та уміння – самостійне опитування пацієнта, збір анамнестичних даних, володіння методами фізикального обстеження, вміння робити висновки за даними

фізикальних, лабораторних та інструментальних методів обстеження, уміння групувати симптоми в синдроми, пояснити патогенез їх виникнення та призначити адекватне лікування.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Шанин В. Ю. Клиническая патофизиология. Учебник для медицинских вузов.— СПб: «Специальная Литература», 2000.—569 с.
2. Клиническая патофизиология: курс лекций / Под ред. В. А. Черешнева, П. Ф. Литвицкого, В. Н. Цыгана. - СПб.: Спецлит. – 2012. – 432 с.
3. Атаман О.В. Патологічна фізіологія в питаннях і відповідях. – Вінниця: Нова книга, 2007. – С. 511.
4. Патофізіологія: Підручник / За ред. М.Н.Зайка і Ю.В.Биця. – К.: Медицина, 2008. – 703 с.

Допоміжна

1. Шиффман Ф. Дж. Патофизиология крови. Пер. с англ.— М.-СПб.: "Издательство БИНОМ"- "Невский Диалект", 2000.- 448 с, ил.
2. Вильям М. Кеттайл, Рональд А. Арки Патофизиология эндокринной системы. – Санкт-Петербург.: Невский Диалект, 2001. – 335 с.
3. Файфура В.В. Лейкози: етіологія і патогенез. – Тернопіль, 2002. – 16 с.
4. Клінічна пульмонологія / За ред. І.І.Сахарчук - Київ; "Книга плюс", 2003.- 368 с.
5. Внутрішня медицина: Підручник / Н.М.Середюк, Є.М.Нейко, І.П.Вакалюк та ін.; за ред. Є.М.Нейка .-К.; Медицина, 2009.-1104с.
6. Свищенко Е.П., Коваленко В.Н. Артериальная гипертензия. Практическое руководство / Под ред. В.Н.Коваленко. - К: Морион, 2001. – 528 с.
7. Внутрішня медицина: Підручник / Н.М.Середюк, Є.М.Нейко, І.П.Вакалюк та ін.; за ред. Є.М.Нейка. - К.; Медицина, 2009.- 1104 с.
8. Нефрология: Руководство для врачей / Под ред. Тареевой И.Е. .- М.: Медицина, 2000. – 688 с.
9. Харченко Н.В. Клиническая гастроэнтерология. – Киев. – Здоровье; 2000 – 445с.
10. Машковский М.Д. Лекарственные средства: В 2 кн. – 11-е изд., стереотип. - М.: Медицина, 2000.

Інформаційні ресурси

1. http://intranet.tdmu.edu.ua/data/kafedra/internal/index.php?&path=klinpat/metod_rozrobky/uk/med/lik/ptn/%CA%EB%B3%ED%B3%F7%ED%E0%20%EF%E0%F2%EE%F4%B3%E7%B3%EE%EB%EE%E3%B3%FF/6/
2. http://intranet.tdmu.edu.ua/data/kafedra/internal/index.php?&path=klinpat/classes_stud/uk/med/lik/ptn/%CA%EB%B3%ED%B3%F7%ED%E0%20%EF%E0%F2%EE%F4%B3%E7%B3%EE%EB%EE%E3%B3%FF/6/